

Commissie Strategische Opgaven 20 maart 2026

Vragen Inez Flameling (PvdA-GL), over Brief GS van 11 november 2025 over Ruimtelijk puzzelen grootschalige energieprojecten - 792134, agendapunt 5

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
1. (i.r.t. de antwoorden op onze eerdere vragen) GS schrijft: Door de Veiligheidsregio wordt gewerkt aan een onderzoek naar cumulatieve veiligheid. De onderzoeksresultaten van het aspect cumulatieve veiligheid zijn nog niet beschikbaar en daarmee niet in deze versie van het groeidocument verwerkt. > wanneer komen deze onderzoeksresultaten beschikbaar en kunnen ze met PS worden gedeeld?	Het onderzoeksrapport naar veiligheid - waar cumulatieve veiligheid een belangrijk onderdeel in is - en dat opgesteld wordt door een schrijfgroep waarin de Veiligheidsregio Zeeland is vertegenwoordigd, is nog niet afgerond. Dit rapport wordt waarschijnlijk in Q2 van dit jaar opgeleverd. Na afronding zal dit met Provinciale Staten worden gedeeld.
2. Er staat: De provincie Zeeland, de gemeenten Vlissingen, Borsele en Terneuzen en North Sea Port spreken gezamenlijk, in de geest van Zeeland 2050, stevige regionale steun uit voor grootschalige nationale energietransitie-projecten in Zeeland. Wanneer hebben PS en de gemeenteraden hierover kunnen stemmen?	Provinciale Staten en de gemeenteraden hebben niet kunnen stemmen over het uitspreken van regionale steun voor de komst van grootschalige nationale energietransitie-projecten. De verantwoordelijkheid en besluitvorming hierover ligt bij het kabinet en Tweede Kamer, bijvoorbeeld via het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) en het Programma Energiehoofdstructuur (PEH). Provinciale Staten hebben wel besloten over de toekomst van het Zeeuwse energiesysteem, bijvoorbeeld met de Regionale Energiestrategie en de Energievisie Zeeland. De Energievisie is een uitwerking van het NPE en PEH op provinciale schaal. In de Zeeuwse Omgevingsvisie gaat Provinciale Staten vervolgens over de ruimtelijke impact van deze energietransitie. Het college van GS heeft ook haar steun uitgesproken via bijvoorbeeld haar coalitieakkoord 'Met Zeeland, voor Zeeland!'. Daar zijn wel weer voorwaarden aan verbonden. Die voorwaarden zijn ook opgenomen in het Voorwaardenpakket 2.0 voor kernenergie. Deze zijn ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd. Er is hierdoor op meerdere manieren voorzien in betrokkenheid van Provinciale Staten bij grote nationale energietransitie-projecten.
3. (i.r.t. de antwoorden op onze eerdere vragen) Wij hebben gevraagd: Op welke manier is in deze scenarioanalyse rekening gehouden met de Borselse voorwaarden, de Zeeuwse voorwaarden, de voorwaarden van Oost-Souburg en de nog in ontwikkeling zijnde voorwaarden van Terneuzen? GS schrijft – dit is onderdeel van het Rijk-regiopakket. Maar als je dan zelf een scenariostudie gaat uitvoeren met als doel: “ Met deze informatie kunnen de Zeeuwse partijen eensgezind reageren op de lopende projectprocedures van KGG” waarom neem je dan deze voorwaarden niet mee? Sterker nog: er worden 3 andere	Het college heeft met het ruimtelijk puzzelen drie scenario's opgesteld op basis van openbare informatie uit de lopende project- en programma-procedures. Daarbij zijn door het college geen aparte voorwaarden geformuleerd binnen het groeidocument. De verwerkte informatie komt voort uit Voorwaardenpakket 1.0 en het toekomstperspectief van North Sea Port dat is opgenomen in 'Impact 2030'.

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
voorwaarden in de brief gesteld: Versterking Zeeuwse kenniscluster en economie; Versterking Zeeuwse leefkwaliteit, landschap en natuur; North Sea Port blijft haar positie als Europese tophaven versterken. Wie heeft deze voorwaarden opgesteld? En waarom worden deze voorwaarden genoemd, maar niet de door PS vastgestelde Zeeuwse voorwaarden?	Daarnaast is elke betrokken overheid in de gelegenheid om zelf voorwaarden te stellen, hetgeen ingebracht kan worden in de totstandkoming van het Rijk-regiopakket.
4. (i.r.t. de antwoorden op onze eerdere vragen) Wij hebben gevraagd: “Tijdelijk” wordt gesteld op 2030-2040. Waarop is deze inschatting gebaseerd en hoe realistisch is deze? GS schrijft: Dit is een aanname die is overgenomen vanuit de openbare informatie als onderdeel van de project- en programmaprocedures van de grote energieprojecten. Waarom wordt er voor gekozen voor informatie uit programmaprocedures en niet informatie uit de realiteit?	Het college baseert zich op de openbare informatie uit de lopende programma- en projectprocedures. De informatie die hierin is opgenomen, wordt als onderbouwd verondersteld. Het uitgangspunt voor het college is dat de daarin genoemde tijdelijkheid als realistisch wordt beschouwd.
5. Welke garanties worden overwogen om te zorgen dat de veronderstelde electriciteitsvraag vanuit de industrie er straks ook daadwerkelijk is? En hoe wordt de energievraag overbrugd in de periode tussen tot aan de daadwerkelijke stroomlevering tussen 2040-2050? (deze vraag hebben we eerder gesteld; het eerste deel is beantwoord met een verwijzing naar intenties van de industrie maar dat zijn geen garanties, het tweede deel is niet beantwoord)	Primair moet er van uitgegaan worden dat netbeheerders, zoals TenneT en Stedin, een wettelijke plicht hebben om te voorzien in transport van energie. Door periodiek energetische studies uit te voeren is er een actueel beeld van de nationale energievraag- en aanbod. Op basis hiervan worden door hen investeringsbeslissingen genomen om te voorzien in transportcapaciteit. De overheid (Rijk, provincie en gemeenten) faciliteert de opwekcapaciteit (o.a. wind, zon, kernenergie) en de ruimtelijke inpassing van infrastructuur. Voor de periode tot aan 2045 is dat voor nu zo goed als mogelijk in beeld gebracht, via bijvoorbeeld het NPE, het PEH, de Cluster Energie Strategie (CES) en Target Grid. Voor de jaren erna zijn er nu nog te veel variabelen (lees onzekerheden) die van invloed zijn op het kunnen maken van investeringsbeslissingen.
6. In het puzzeldocument staat: “De energetische systeemstudie moet uitwijzen waar en hoe lokale afname en elektrolyse kan bijdragen aan het voorkomen van extra hoogspanningsverbindingen vanuit Zeeland naar de rest van Nederland”. Hoe verhoudt zich dat tot het gegeven dat een kerncentrale altijd zijn volle vermogen veilig moet kunnen afvoeren?	De energetische systeemstudie die door Provincie Zeeland, North Sea Port en Smart Delta Resources voor Zeeland wordt uitgevoerd, is nog niet afgerond. Het is voor nu nog niet mogelijk om uitspraken te doen over het draaiend vermogen van de kerncentrale binnen deze studie. Daarnaast actualiseert het ministerie van EZK samen met TenneT ook hun energetische systeemstudie. Resultaten en eventuele nieuwe inzichten kan het ministerie van EZK in de lopende project- en programmaprocedures verwerken.
7. Wat is landschapsversterking in het kader van de bouw van kerncentrales en hoogspanningslijnen? Waarom wordt dat benoemd als kans??	In het Voorwaardenpakket 2.0 wordt, net als in de versie 1.0 landschappelijke inpassing als voorwaarde opgevoerd. Het college eist bijvoorbeeld een (afrondding van de) landschappelijke buffer tussen industrie en leefomgeving. Met het formuleren van een Rijk-regiopakket in

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
	geval van de komst van kerncentrales naar Zeeland wordt dat als kans aangegrepen om zaken af te maken die nog niet zijn afgerond.
8. Als KGG in Terneuzen de kerncentrales gaat bouwen, rekent de provincie op het Kenniscluster Gent. Hoe is dat een kans voor Zeeland?	Die kans is nog niet nader uitgewerkt in het groeidocument, maar wel benoemd. De meerwaarde voor Zeeland ligt in grensoverschrijdende samenwerking als aanvulling op de eigen kennisinfrastructuur. In Gent is relevante expertise aanwezig op het gebied van nucleaire technologie en nucleaire engineering, wat aanknopingspunten biedt voor kennisuitwisseling en gezamenlijke onderwijs- en onderzoeksactiviteiten. We werken, onafhankelijk van de uiteindelijke locatiekeuze, samen met zowel Nederlandse als Belgische kennisclusters.
9. Waarom staat "huisvesting van arbeidsmigranten" onder "versterking leefomgeving"? GS schrijft: De eventuele bouw van twee kerncentrales in Zeeland vraagt ook om passende huisvesting van werknemers. Dit heeft langs verschillende invalshoeken invloed op de leefomgeving. De vraag blijft: waarom staat dit onder kansen?	Met het groeidocument is de aanname gedaan dat het noodzakelijk huisvesten van arbeidsmigranten ten behoeve van de bouw van twee nieuwe kerncentrales als een kans moet worden gezien om kwalitatief hoogwaardige huisvesting tijdig te realiseren. Een goede huisvesting inclusief bijbehorende inrichting openbaar gebied zal eerder een positief dan negatief effect hebben op de kwaliteit van de leefomgeving.
10. Waarom wordt alleen naar het directe ruimtebeslag gekeken? De tientallen hectares die nodig zijn voor vervoer (bushubs, P-terreinen) en voor huisvesting zijn ook moeilijk te leggen puzzelstukjes.	Het groeidocument gaat uit van de openbare informatie als onderdeel van de project- en programmaprocedures. Deze meer gedetailleerde vraagstukken zijn daar vooralsnog geen onderdeel van. Mogelijk dat dit aan de orde komt nadat door het ministerie van EZK de (ontwerp) voorkeursbeslissing voor een locatiekeuze van de nieuwbouw kerncentrales is gemaakt. Vanaf dat moment wordt er door het Rijk meer in detail naar de locatie onderzoek gedaan.
11. Een 380kV-interconnectie met België: TenneT en Elia willen er expliciet niet aan; bevestigd in een recente gezamenlijke studie. Dus hoe realistisch is dat?	Het is nog heel onzeker dat er een 380kV-interconnectie met Vlaanderen komt. Uit eerder onderzoek dat door TenneT en Elia is uitgevoerd is gebleken dat interconnectie om netcongestie in een gebied op te lossen o.a. op grond van Europese wetgeving niet is toegestaan.